

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

факультет іноземних мов

кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

СЕМІОТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПОЕЗІЇ ТА ЖИВОПИСІ ПРЕРАФАЕЛІТІВ

здобувача ступеня вищої освіти магістра
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 014 Середня освіта (мова і література
(англійська, німецька))
Коровій Дар'ї Миколаївни

науковий керівник:
Прадівлянна Людмила Миколаївна
кандидат філологічних наук, старший викладач

Вінниця – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СЕМІОТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	9
1.1. Семіотика як галузь вивчення матеріально-художньої культури та літератури.....	9
1.1.1. Поняття про семіотику як науку.....	9
1.1.2. Взаємодія мистецтва живопису та поезії.....	19
1.1.3. Семіотичні трансформації в сучасній лінгвістичній науці...28	
1.2. Проблема семіотичних трансформацій художніх образів.....	32
1.2.1. Поняття та структура художнього образу у поезії та живописі.....	32
1.2.2. Методологія аналізу семіотичних трансформацій художнього образу.....	39
Висновки до першого розділу.....	45
РОЗДІЛ II. РОЗКРИТТЯ СВОЄРІДНОСТІ СЕМІОТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПОЕЗІЇ ТА ЖИВОПИСІ ПРЕРАФАЕЛІТІВ.....	46
2.1. Рух прерафаелітів у Великій Британії XIX століття.....	46
2.1.1. Витоки і принципи виникнення руху Прерафаелітів.....	46
2.1.2. Естетичні погляди та головні характеристики поезії та живопису.....	55
2.2. Семіотичні трансформації художніх образів у поезії та живописі Прерафаелітів.....	61
2.2.1. Феномен «подвійності мистецтв» у творах Данте Габліеля Россеті.....	61

2.2.2. Семіотичні трансформації художніх образів.....	67
Висновки до другого розділу.....	86
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	88
РЕЗЮМЕ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92
ДОДАТКИ.....	100

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альбота С. М. Символ і образ / С. М. Альбота // Каразінські читання : Людина. Мова. Комунікація : тези доповідей XIII наукової конференції з міжнародною участю 7 лютого 2014 року. – Частина 1 : А – Л. – Харків, 2014. – 80 с.
2. Альфонсов В. И. Слова и краски / В.И. Альфонсов. – М., 1956. – 132 с.
3. Баршт К.А. О типологических взаимосвязях литературы и живописи (на материале русского искусства XIX века) / К.А. Баршт. – Л., 1988. – 289 с.
4. Бенвенист Э. Общая лингвистика. / Э. Бенвенист . – М., 1974. – 326 с.
5. Блок А.А. Об искусстве / А.А. Блок. – М.: Искусство, 1980. – 503 с.; с. 241
6. Борев Ю.Б. Эстетика. – 4-е изд., доп. / Ю.Б. Борев. — М.: Политиздат, 1988. – 496 с.
7. Великие художники, Часть 27, Прерафаэлиты. – 2003. – 32 с.
8. Волков И. Ф. Теория литературы. / И. Ф. Волков. – М., 1995. – 258 с.
9. Горчак Т. Ю. Теоретичні засади дослідження семіотичного аспекту словесного образу-символу / Т. Ю. Горчак // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. праць: [відп. ред. Н. М. Корбозерова]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2007. – Вип. 19. – 135 с.
- 10.Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Пер. з англійської Мар'яни Гірняк / У. Еко. – Львів: Літопис, 2004. – 384 с.
- 11.Желязкова В. Знак та образ як взаємозалежні реалії у семіозисі мовного простору художнього твору / Вікторія Желязкова. – 2013. – Вип. XXI. – 245 с.
- 12.Каган М. С. Философия культуры / М.С. Каган. –1996. – 254 с.
- 13.Клаус Г. Сила слова / Генрих Клаус. – М: Прогресс, 1967. – 216 с.
- 14.Круглов А. Прерафаэлиты. Мозаїка жанров / А.Круглов. – М.: Иностранная литература, 2013. – 43 с.
- 15.Лагута О.Н. Логика и лингвистика / О.Н. Лагута. – Н, 2000. - 116 с.

16. Моррис Ч. Основания теории знаков / Ч. Моррис. – М.: Семиотика, 1983. – 190 с.
17. Науменко Н. Наукове осмислення образності слова у вивченні культурології / Наталія Науменко // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: Збірник наукових праць. – К., 2006. – Вип. – 148 с.
18. Пирс Ч.С. Избранные философские произведения. / Ч. С. Пирс / Пер. с англ. / Перевод К. Голубович, К. Чухрукидзе, Т. Дмитриева. – М. : Логос, 2000. – 448 с.
19. Пирс Ч.С. Логические основания теории знаков / Ч.С. Пирс. – СПб: Алетейя, 2000. – 349 с.
20. Пирс Ч. Начала прагматизма / Чарльз Сандерс Пирс; [пер. с англ. В.В. Кирющенко]. – СПб.: Лаборатория метафизических исследований философского факультета СПбГУ; Алетейя, 2000. – 352 с.
21. Потемня А.А. Мысль и язык. / А.А. Потемня. – К.: Синто, 1993. – 190 с
22. Почепцов Г.Г. История русской семиотики до и после 1917 года Учебно-справочное издание / Г.Г. Почепцов. – М.: Издательство «Лабиринт», 1998. – 358 с.
23. Розин В.М. Визуальная культура и восприятие. Как человек видит и понимает мир. Изд. Второе. / В.М. Розин – М.: УРСС, 2004. – 204 с.
24. Сидельникова Л.В. Значення семіотики в системі сучасних наук / Л.В. Сидельнікова // Науковий вісник Чернівецького університету. – Випуск 521. – 2010. – С.43-47.
25. Сидорченко Л.В. История западноевропейской литературы. XIX век: Англия / Л. В. Сидорченко, И. И. Бурова, А. А. Аствацатуров и др. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 546 с.
26. Соссюр Ф. Курс общей лингвистики. / Ф. Соссюр – М., В кн.: Труды по языкознанию, 1977. – 125 ст.
27. Таланцева О.Ф. Семиотический подход в преподавании истории искусств студентам творческих специальностей. Рецензенты: доктор культурологии,

профессор, заведующий кафедрой культурологи Института современных знаний им. А.М. Широкова, 2014. – 81 с.

- 28.Таланцева О.Ф. Человек в костюме: опыт семиотического исследования: монография / О.Ф. Таланцева. – Минск: Изд. Центр БГУ, 2012. – 224 с.
- 29.Теннисон А. Прерафаэлизм: иллюстрированная энциклопедия / А. Теннисон. – М.: СЗКЭО «Кристалл»; ОНИКС. – 2006. – 256 с.
- 30.Тюпа И. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика/ И. Тюпа, С.Н. Бройтман.– М.: Издательский центр «Академия», 2008. – 512 с.
- 31.Уэллек Р. Теория литературы. / Р. Уэллек, О. Уоррен. – М., 1978. – 225 с.
- 32.Фещенко В.В. Сотворение знака. Очерки о лингвоэстетике и семиотике искусства. / В.В. Фещенко, О.В. Коваль. – М.: ЯСК, 2014. – 640 с
- 33.Фізер І. Психолінгвістична теорія літератури Олександра Потебні: Метакритичне дослідження. / І. Фізер. – К.: Обереги, 1993. – 192 с.
- 34.Хайдеггер М. Исток художественного творения / Хайдеггер М. Пер. А. В. Михайлова. – М., 1993. – 189 с.
- 35.Шамалюк Д.М. Взаємовідносини між літературними та живописними одиницями у Данте Габріеля Россеті /Д.М. Шамалюк // Теоретичні та прикладні аспекти розвитку науки. – 2017. – С. 39-40.
- 36.Шамалюк Д.М. Витоки поезії Прерафаелітів / Д.М. Шамалюк // Професійна підготовка майбутніх спеціалістів у загальноєвропейському мовному контексті: проблеми та перспективи. – 2016. – С.142-194.
- 37.Шамалюк Д.М. Критичні погляди на діяльність Прерафаелітів / Д.М. Шамалюк // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методик викладання мови і літератури. – 2017.
- 38.Шамалюк Д.М. Мистецтво живопису та поезії / Д.М. Шамалюк // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури. – 2016. – С.233-234.

- 39.Шамалюк Д.М. Семіотика в сучасній науці, літературі та живописі / Д.М. Шамалюк // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі. – 2017. – С.254-256.
- 40.Шамалюк Д.М. Феномен «подвійності мистецтв» у роботах Данте Габріеля Россеті / Д.М. Шамалюк // Мова, освіта, культура: Інтегрпційні тенденції в сучасному світі. – 2017. – С.111-113.
- 41.Шапиро М. Некоторые проблемы семиотики визуального искусства / М. Шапиро. – М., 1972. – 159 с.
- 42.Шкуропат М. Ю. Іконічність художнього образу (на матеріалі творів І. С. Шмельова) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 «Теорія літератури» / Марина Юріївна Шкуропат. – Донецьк, 2007. – 21 с.Ainsworth M. Dante Gabriel Rossetti and the Double Work of Art / Maryan Wynn Ainsworth. – New Haven: Yale University Art Gallery, 1976. – 116 p.
- 43.Ainsworth M. Dante Gabriel Rossetti and the Double Work of Art / Maryan Wynn Ainsworth. – New Haven: Yale University Art Gallery, 1976. – 116 с.
- 44.Barclay J. Consuming Artifacts: Dante Gabriel Rossetti's Aesthetic Economy / J. Barclay // Victorian Poetry, vol. 35, no. 1,1997. – 120 p.
- 45.Baum P. F. ed. Poems, Ballads and Sonnets. By Dante Gabriel Rossetti / P. F. Baum. – NewYork: Doubleday Doran, 1937.
- 46.Beegel S. Rossetti's Sonnets and Paintings on Mary's Girlhood: A Case Study in Reciprocal Illustration / S. Beegel //The Journal of Pre-Raphaelite Studies, vol. II, no. 2, 1982. – 190 p.
- 47.Bentley D. M. R. The Blessed Damozel: A Young Man's Fantasy / D.M.R. Bentley // Victorian Poetry, vol. 20, no. 3&4, 1982. – 80 p.
- 48.Danahay M. A. Dante Gabriel Rossetti's Virtual Bodies / M. A. Danahay // Victorian Poetry. – 1998. – Vol. 36. – no. 4. – pp. 379-401.
- 49.Frege G. Über Sinn und Bedeutung // Zeitschrift für Philosophie und Philosophische Kritik. – No. 100. – 1892. – S. 25–50.

50. Hough G. *The Last Romantics* / G. Hough. – New York, Barnes and Noble, 1961. – pp. 54-55
51. Hunt W. H. *Pre-Raphaelites and the Pre-Raphaelite Brotherhood* / W.H. Hunt. – London: Macmillan and Co., 1905. – 205 p.
52. Jerome J. McGann “Rossetti’s Significant Details,” *Victorian Poetry*, vol. VII, no. 1, 1969. – 80 p.
53. Keats J. *The Works of John Keats* / J. Keats. – Ware: Wordsworth Editions, 1994.
54. Marillier H. C. *Dante Gabriel Rossetti: An Illustrated Memorial of his Life and Art* / H. C. Marillier. – London: George Bell and Sons, 1899.
55. McGann J. J. *Rossetti’s Significant Details* / J.J. McGann // *Victorian Poetry*. – 1969. – Vol. VII. – no. 1. – pp. 41-54.
56. McGann J. J. *Dante Gabriel Rossetti and the Game that Must be Lost* / J.J. McGann. – New Haven & London: Yale University Press, 2000.
57. Merleau-Ponty M. *Eye and Mind in: The Merleau-Ponty Aesthetics Reader: Philosophy and Painting*, ed. Galen A. Johnson, trans. Michael B. Smith / M. Merleau-Ponty. – Evanston: Northwestern University Press, 1993. – 158 p.
58. Migasiński J. *Merleau-Ponty* / J. Migasiński. – Warszawa: Wiedza Powszechna, 1995. – 130 p.
59. Morris W. *Selected Poems* / W. Morris. – New York: Routledge, 2002.
60. Morris W. *The Collected Works of William Morris* / W. Morris. – Boston: Adamant Media Corporation, 2000.
61. Morris W. *The Defence of Guenevere and Other Poems* / W. Morris. – London: Longmans, Green & CO., 1908.
62. New Haven & London: Yale University Press, 2000. – pp. 28-30
63. Pettejohn E. *The Art of the Pre-Raphaelites* / E. Pettejohn. – Princeton: Princeton University Press, 2000. – 186 p.
64. Roberts E. H. *Marriage, Redundancy or Sin: The Painter’s View of Women in the First Twenty-Five Years of Victoria’s Reign*,” in *Suffer and Be Still: Women in the Victorian*

- Age, ed. Martha Vicinus / E.H. Roberts. – Bloomington: Indiana University Press, 1972. – 86 p.
65. Rossetti Ch. *The Poetical Works of Christina Georgina Rossetti* / Ch. Rossetti. – Whitefish: Kessinger Publishing, 2004.
66. Rossetti D. G. *Ballads and Sonnets* / D.G. Rossetti. – London: Ellis, 1881.
67. Rossetti D. G. *Poems: A New Edition* / D.G. Rossetti. – London: Strangeways, 1881.
68. Rossetti D. *The Complete Poetical Works of Dante Gabriel Rossetti* / Dante Gabriel Rossetti. – Whitefish, Montana: Kessinger Publishing, 2006. – 676 c.
69. Rossetti D. G. *The Works of Dante Gabriel Rossetti* / D.G. Rossetti. – London: Ellis, 1911.
70. Rossetti D. G. *Poems* / D.G. Rossetti. – London: Ellis, 1870.
71. Rossetti D. G. *The Works of Dante Gabriel Rossetti*, ed. William Michael Rossetti D.G. Rossetti. – London: Ellis, 1911.
72. Rossetti W. M. *Dante Gabriel Rossetti as Designer and Writer* / W.M. Rossetti. – London: Cassell, 1889. – 250 p.
73. Shakespeare W. *The Complete Works* / W. Shakespeare. – Oxford: Clarendon Press, 1988.
74. Sharp W. *Dante Gabriel Rossetti: A Record and a Study* / W. Sharp. London: Macmillan, 1882. – 206 p.
75. Spender S. *The Pre-Raphaelite Literary Painters in: Pre-Raphaelitism: A Collection of Critical Essays*, ed. James Sambrook / S. Spender. – Chicago: University of Chicago Press, 1974. – 122 p.
76. Stein R. L. *The Pre-Raphaelite Tennyson* / R.L. Stein. – *Victorian Studies*. – 1981. – Vol. 24. – pp. 279-301.
77. Smith A. K. *The Post-Raphaelite Sources of Pre-Raphaelite Painting* / A. K. Smith // *The Journal of Pre-Raphaelite Studies*, vol. V, no. 2, 1985. – 48 p.
78. Stephens F. G. *Dante Gabriel Rossetti* / F.G. Stephens. – London: Seeley, 1894. – 150 p.

79. Stein R. L. The Ritual of Interpretation / R.L. Stein. – Cambridge: Harvard University Press, 1975.
80. Stern D. Rabbinic Fantasies: Imaginative Narratives from Classical Hebrew Literature / Stern D., Mirsky M. – New Haven: Yale University Press, 1998.
81. Swafford J. M. The Fullness of Time: the Early Marian Poems of D. G. Rossetti, The Journal of Pre-Raphaelite Studies, vol. II, no. 2, 1982. – 80 p.
82. Tennyson A. Idylls of the King and a Selection of Poems / A. Tennyson. – New York: Signet Classic, 2003.

Словники

83. Большой толковый словарь русского языка. – М.: ЗАО Изд-во Центрполиграф, 2001. – 598 с
84. Великий літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – К. : ВД «Академія», 1997. – 752 с.
85. Літературний енциклопедичний словник. – М., 1987. 252 с.

Електронні ресурси

86. Академічний тлумачний словник (1970-1980). – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/dykhomija>
87. Блок А.А. Краски и слова / А.А. Блок. – Режим доступу: <http://www.rulit.me/books/kraski-i-slova-read-284793-2.html>
88. Мистецтво : [Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Мистецтво>
89. Осадчая С. Символика Великопостного богослуження в контексте сучасної культури [Електронний ресурс] / Светлана Осадчая – Режим доступу : <http://glierinstitute.org/ukr/digests/038/10.pdf>
90. Поэтический мир прерафаэлитов. Новые переводы. – М.: Центр книги Рудомино. – 2013. – Режим доступу: <https://www.litmir.me/br/?b=221567>

91. Потебня О. Троп : [Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Троп>
92. Harrison H. A. Pre-Raphaelite Love in Christina Rossetti in Context / The Victorian Web, ed. / George P. Landow, March 2004. – Режим доступу: <http://www.victorianweb.org/authors/crossetti/harrison2/4.2.html>
93. Keats J. Poetical Works. – London: Macmillan, 1884. Bartleby.com, June 2006. – Режим доступу: www.bartleby.com/126/
94. Landow G.P. Aesthetic PRE-Raphaelitism / The Victorian Web, ed. / George Landow. – March 2014.- Режим доступу: <http://www.victorianweb.org/painting/prb/3.html>
95. Landow G.P. Dante Gabriel Rossetti's 'Mary's Girlhood, The Victorian Web, ed. /George P. Landow. – 2001. – Режим доступу: <http://landow.stg.brown.edu/victorian/religion/girlhood.html>)
96. Marsh J. The Pre-Raphaelite Sisterhood / J. Marsh. – New York: St. Martin's Press, 1985, quoted in: Elizabeth Lee, "The Femme Fatale as Object" in The Victorian Web, ed. George P. Landow, April 1997, Brown University, August 2000. – Режим доступу: <http://landow.stg.brown.edu/victorian/gender/object.html>.
97. McGann J.J. The Blessed Damozel: Literary," The Rossetti Archive, ed. Jerome J. McGann, August 2000. – Режим доступу: <http://www.rossettiarchive.org/docs/1-1847.s244.raw.html>
98. McGann J.J. Venus Verticordia: Commentary," The Rossetti Archive, ed. Jerome J. McGann, August 2001. – Режим доступу: <http://www.rossettiarchive.org/docs/s173.rap.html>